

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) og forskellige andre love

(Forenklinger af geografisk og bygningsmæssig sammenhæng, kombinerede institutioner, ansøgning om godkendelse til tilskud m.v.)

§ 1

I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 785 af 18. juli 2008, som ændret ved § 2 i lov nr. 388 af 26. maj 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 4, indsættes efter 2. pkt.:

»2. pkt. gælder dog ikke elever på husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, som følger prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning, jf. § 1 a.«

2. I § 1 a, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»På husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal mindst 7 timer pr. uge være husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf.«

3. I § 2, stk. 8, udgår »sine indholdsplaner og«.

4. § 2 a, 4. pkt., affattes således:

»På skolens hjemmeside på internettet skal offentliggøres en redegørelse for, hvordan vejledningsindsatsen udøves.«

5. I § 6, stk. 1, nr. 4, ændres »udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed« til: »hovedsageligt udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed, jf. dog stk. 2«.

6. I § 6 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. En fri kostskole, der er berettiget til tilskud, uanset at den har bygninger og arealer, der ligger uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, kan erhverve nye bygninger og arealer uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed. Det er dog en betingelse, at de nye bygninger og arealer erhverves til afløsning for bygninger og arealer, der ligger uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed. Det er endvidere en betingelse, at de nye bygninger og arealer afstandsmæssigt ligger tættere på skolens geografiske og bygningsmæssige enhed end de bygninger og arealer, de afløser.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

7. I § 6, stk. 3, 1. pkt., som bliver § 6, stk. 4, 1. pkt., ændres »12 måneder« til: »10 måneder«.

8. I § 6, stk. 4, som bliver § 6, stk. 5, ændres »jf. stk. 3, 2. pkt.« til: »jf. stk. 4, 2. pkt.«.

9. Efter § 12 a indsættes i kapitel 2:

»§ 12 b. Undervisningsministeren kan godkende, at en institution omfattet af denne lov kan varetage flere former for skole- og undervisningsvirksomhed efter denne lov, kombineret institution. Ministeren kan endvidere godkende, at en institution omfattet af denne lov også varetager skole- og undervisningsvirksomhed som fri grundskole, privat gymnasieskole og privat hf-kursus, kombineret institution. Godkendelse af

en kombineret institution er betinget af, at institutionen opfylder betingelserne i lovgivningen for at varetage sådan virksomhed, og at institutionens værdigrundlag kan berettigge kombinationen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om kombinerede institutioner efter stk. 1, herunder om godkendelse til tilskud, krav vedrørende bygningsforhold, vedtægter og tilskud.«

10. § 13, stk. 1, nr. 3 og 4, affattes således:

»3) Elever på efterskoler skal have afsluttet 8 års skolegang, 7. klasse eller være fyldt 14 år. Elever, der er fyldt 18 år, kan i særlige tilfælde medregnes efter regler fastsat af undervisningsministeren.

4) Elever på husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal have afsluttet 10 års skolegang, 9. klasse eller være fyldt 16 år.«

11. I § 13 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Elever, som på kombinerede institutioner, jf. § 12 b, udløser statstilskud efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. eller lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser), kan ikke samtidig udløse statstilskud efter denne lov på den kombinerede institution. Den kombinerede institution kan vælge, at eleven i stedet skal udløse statstilskud efter denne lov.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

12. I § 15, stk. 2, 1. pkt., og § 16, stk. 2, 3. pkt., ændres »§ 13, stk. 1 og 2« til: »§ 13, stk. 1-3«.

13. § 17, stk. 1, affattes således:

»Skolen formulerer sit værdigrundlag, som indskrives i skolens vedtægt. Skolen skal oplyse sit værdigrundlag til enhver, som beder om det, og offentliggøre værdigrundlaget på sin hjemmeside på internettet. Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal orientere forældre til undervisningspligtige elever om skolens værdigrundlag ved tilmelding til skolen. Bestyrelsen skal udarbejde en plan for skolens evaluering af skolens virksomhed i forhold til værdigrundlaget. Skolen skal foretage denne evaluering mindst hvert andet år.«

14. I § 17, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

»Skolen skal offentliggøre sin årsplan på skolens hjemmeside på internettet. En efterskole, husholdningsskole og håndarbejdsskole skal til-

lige offentliggøre sine indholdsplaner på skolens hjemmeside på internettet.«

15. § 18, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. En kombineret institution, jf. § 12 b, disponerer frit ved anvendelsen af det samlede tilskud i medfør af lovene for de enkelte skoleformer, idet formålene med tilskuddene forudsættes opfyldt.«

16. Overskriften til § 22 ophæves.

17. § 25 a ophæves.

18. § 27 a, stk. 1 og 2, affattes således:

»Staten yder i 2008 til og med 2012 til folkehøjskoler tilskud til hel eller delvis dækning af deltagerbetalingen på kurser af mindst 12 ugers varighed for elever, der er statsborgere og har fast bopæl i et af de lande, der er nævnt i stk. 2. Kravet til egenbetalingens omfang i § 11, stk. 4, finder ikke anvendelse for denne elevgruppes egenbetaling.

Stk. 2. Tilskuddet ydes til elever fra følgende lande: Bulgarien, Cypren, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn.«

19. I § 41, stk. 1, 2. pkt., udgår »på den fri ungdomsuddannelse eller«.

§ 2

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 962 af 26. september 2008, som ændret ved § 1 i lov nr. 388 af 26. maj 2008, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Undervisningsministeren kan godkende, at en institution omfattet af denne lov også varetager skole- og undervisningsvirksomhed som fri kostskole, privat gymnasieskole og privat hf-kursus, kombineret institution. Godkendelse af en kombineret institution er betinget af, at institutionen opfylder betingelserne i lovgivningen for at varetage sådan virksomhed, og at institutionens værdigrundlag kan berettigge kombinationen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om kombinerede institutioner efter stk. 1, herunder om godkendelse til tilskud, krav vedrørende bygningsforhold, vedtægter og tilskud.«

2. § 18, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. En kombineret institution, jf. § 5 a, disponerer frit ved anvendelsen af det samlede tilskud i medfør af lovene for de enkelte skoleformer, idet formålene med tilskuddene forudsættes opfyldt.«

3. § 22 med tilhørende *overskrift* ophæves.

§ 3

I lov nr. 574 af 9. juni 2006 om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseksamen (hf-kurser), som ændret ved § 2 i lov nr. 543 af 17. juni 2008, foretages følgende ændringer:

1. § 3 affattes således:

»§ 3. Undervisningsministeren kan godkende, at en institution omfattet af denne lov kan varetage flere former for skole- og undervisningsvirksomhed efter denne lov, kombineret institution. Ministeren kan endvidere godkende, at en institution omfattet af denne lov også varetager

skole- og undervisningsvirksomhed som fri kostskole og fri grundskole, kombineret institution. Godkendelse af en kombineret institution er betinget af, at institutionen opfylder betingelserne i lovgivningen for at varetage sådan virksomhed, og at institutionens værdigrundlag kan berettige kombinationen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om kombinerede institutioner efter stk. 1, herunder om godkendelse til tilskud, krav vedrørende bygningsforhold, vedtægter og tilskud.«

2. § 16, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. En kombineret institution, jf. § 3, disponerer frit ved anvendelsen af det samlede tilskud i medfør af lovene for de enkelte skoleformer, idet formålene med tilskuddene forudsættes opfyldt.«

3. § 21 ophæves.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. august 2009.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at forenkle, modernisere og præcisere gældende regler for de frie kostskoler. Forslaget indeholder bl.a. en modificering af kravet om geografisk og bygningsmæssig enhed, en forkortelse af fristen for ansøgning om godkendelse til tilskud, en hjemmel til administrativ regulering af kombinerede institutioner og en reducere af kravet om evaluering i forhold til skolernes værdigrundlag.

Forslaget indeholder desuden hjemmel til administrativ regulering af kombinerede institutioner i lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser).

Undervisningsministeriet har gennem en længere periode arbejdet med forenklinger m.v. af reglerne for de frie skoler. Dette udmøntede sig i et lovudkast, der blev sendt i høring den 6. februar 2008. Organisationer for de frie kostskoler opfordrede i forbindelse med høringen ministeriet til at udsætte lovforslaget med henblik på at blive inddraget i det lovforberedende arbejde. Den 12. marts 2008 fremsatte undervisningsministeren som lovforslag nr. L 113 en justeret udgave af lovforslaget (jf. Folketingstidende 2007-2008, Tillæg A, side 4085), idet det fremsatte forslag ikke indeholdt bestemmelser vedrørende frie kostskoler.

Undervisningsministeriet fortsatte herefter arbejdet med at forenkle reglerne for de frie kostskoler med løbende inddragelse af skoleorganisationerne for de frie kostskoler. Nærværende lovforslag er resultatet af dette arbejde.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Fastsættelse af timetal for husholdnings- og håndarbejdsfag ved kompetencegivende undervisning

Efter § 1, stk. 4, i den gældende lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) skal husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf have en frem-

trædende plads i undervisningen og mindst udgøre 1/3 af den samlede undervisningstid for den enkelte elev. Hvis en elev følger prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning som en del af en husholdningsskoles eller håndarbejdsskoles kursus, skal eleven have mindst 15 timers undervisning pr. uge af husholdningsskolen eller håndarbejdsskolen, hvoraf mindst 11 timer skal være undervisning af bred almen karakter, jf. lovens § 1 a, stk. 2. Bestemmelsen i lovens § 1, stk. 4, fortolkes således, at den samlede undervisningstid, hvoraf den enkelte elev skal have mindst 1/3 husholdnings- eller håndarbejdsfag, omfatter både undervisning på husholdnings- eller håndarbejdsskolen og prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning.

Hvis eleven har mange kompetencegivende undervisningstimer på en uddannelsesinstitution, kan det i praksis blive vanskeligt for skolerne at leve op til både § 1, stk. 4, og § 1 a, stk. 2. Hvis en elev f.eks. har 15 timers undervisning om ugen på en husholdningsskole og 15 timers undervisning om ugen efter anden lovgivning, skal eleven i henhold til de gældende regler i lovens § 1, stk. 4, og § 1 a, stk. 2, inden for de 15 timers undervisning på husholdningsskolen have følgende undervisning: 11 timers undervisning om ugen af bred almen karakter og 10 timers husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf om ugen (1/3 af elevens samlede undervisningstid på 30 timer om ugen). Selvom undervisning i husholdnings- og håndarbejdsfag kan tilrettelægges, så den er af bred almen karakter, kan kombinationen af de to bestemmelser lægge unødige hindringer i vejen for et uddannelsessamarbejde.

Lovforslaget indebærer, at en elev, der følger prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning som en del af en husholdningsskoles eller håndarbejdsskoles kursus, ikke skal have husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf i mindst 1/3 af elevens samlede ugentlige undervisningstid. Efter lovforslaget skal i stedet mindst 7 timer pr. uge være husholdnings- eller hånd-

arbejdsfag eller en kombination heraf, hvis eleven som en del af en husholdningsskoles eller håndarbejdsskoles kursus følger prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

2.2. Geografisk og bygningsmæssig sammenhæng

Efter § 6, stk. 1, nr. 4, i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) skal en skole altid udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed. Den 1. januar 1994 trådte kravet om geografisk og bygningsmæssig enhed i kraft, jf. § 10, stk. 1, nr. 3, og § 51, stk. 1, i lov nr. 510 af 30. juni 1993 om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (Høj-skoleloven). En skole, der er godkendt før den 1. januar 1994, har bevaret retten til tilskud med den daværende beliggenhed. En sådan skole er dog ikke berettiget til at erhverve ny ejendom uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, uanset om skolen frasælger den eksisterende del af skolens ejendom, der ligger uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed.

Efter lovforslaget modificeres kravet om geografisk og bygningsmæssig enhed. Desuden får en skole, der er berettiget til tilskud, uanset at den har bygninger og arealer uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, mulighed for at erhverve nye bygninger og arealer uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, hvis den dermed i højere grad opfylder kravet om geografisk og bygningsmæssig enhed. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5 og 6, og bemærkningerne hertil.

2.3. Forkortelse af frist for ansøgning om godkendelse til tilskud

Fristen for indsendelse af ansøgning om godkendelse til tilskud er 12 måneder, før den tilskudsberettigende virksomhed ønskes påbegyndt, jf. § 6, stk. 3, i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

Lovforslaget vil medføre, at fristen for indsendelse af ansøgning om godkendelse til tilskud bliver 10 måneder, før den tilskudsberettigende virksomhed ønskes påbegyndt. Forslaget er en del af ministeriets arbejde med at forenkle reglerne for de frie kostskoler og er udtryk for et ønske fra skoleforeningerne. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7, og bemærkningerne hertil.

2.4. Kombinerede institutioner

Kombinerede institutioner er kun delvist reguleret i lovgivningen. Kombinerede institutioner skal opfylde

betingelserne i lovgivningen for de skoleformer, der indgår i kombinationen.

Efter lovforslaget skal institutionens værdigrundlag berettige en kombination. Værdigrundlaget er det fundament, som skolens formål, praksis og selvevaluering hviler på. For eksempel kan en skole hidtil have lagt vægt på at holde sig fri af eksaminer og prøver. Hvis skolen ønsker at blive kombineret med en skoleform, hvor der planlægges afholdelse af eksaminer og prøver, vil skolen skulle justere sit værdigrundlag. Lovforslaget vil desuden give undervisningsministeren hjemmel til at fastsætte regler om kombinerede institutioner. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 9, § 2, nr. 1, og § 3, nr. 1, samt bemærkningerne hertil.

2.5. Tilskudsudløsende elever

Elever på efterskoler skal for at kunne medregnes i det tilskudsudløsende årselevtal have afsluttet 7 års skolegang eller være fyldt 14 år ved kursets begyndelse. Elever, der er fyldt 18 år, kan i særlige tilfælde medregnes efter regler fastsat af ministeren, jf. § 13, stk. 1, nr. 3, i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

Elever på husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal for at kunne medregnes i årselevtallet have afsluttet 9 års skolegang eller være fyldt 16 år ved kursets begyndelse, jf. § 13, stk. 1, nr. 4, i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

Derudover følger det af ministeriets praksis, at elever, der har afsluttet henholdsvis 7. eller 9. klasse uden at have afsluttet henholdsvis 7 eller 9 års skolegang, kan medregnes i det tilskudsudløsende årselevtal på en efterskole, husholdningsskole og håndarbejdsskole.

Lovforslaget indebærer en tydeliggørelse af den gældende retstilstand i lovteksten. Lovforslaget indebærer ingen ændringer af den nugældende praksis. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 10, og bemærkningerne hertil.

2.6. Forbud mod dobbelttilskud på kombinerede institutioner

Friskoler, private grundskoler m.v. får tilskud på baggrund af elevtallet den 5. september, jf. kapitel 4 i lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Der vil i denne folketingssamling blive fremsat forslag om ændring af tilskudsmodellen for de private gymnasieskoler, studenterkurser og hf-kurser. I den eksisterende tilskudsmodel, jf. § 8, stk. 2, i lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser), tildeles tilskud

på baggrund af en enkelt årlig optælling af elever i september. I den nye tilskudsmodel vil der være to årlige tælletidspunkter – februar og september.

Frie kostskoler får tilskud på baggrund af elever i hver kursusuge, jf. § 14, stk. 1, og §§ 21-25, i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

Hvis en elev på en kombineret institution med f.eks. en grundskole og en efterskole starter i grundskolen og flytter over i efterskolen efter 5. september, vil eleven herefter både udløse tilskud til grundskolen og efterskolen til den samme institution.

Efter lovforslaget kan elever, som på kombinerede institutioner udløser statstilskud efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. eller lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseksamen (hf-kurser), ikke samtidig udløse statstilskud efter lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) til den kombinerede institution. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, og bemærkningerne hertil.

2.7. Lempelse af frekvens for evaluering og offentliggørelse af værdigrundlag på internettet

En fri kostskole skal årligt evaluere sin virksomhed i forhold til skolens værdigrundlag, jf. § 17, stk. 1, 4. pkt., i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

En fri kostskole skal desuden oplyse sit værdigrundlag til enhver, der beder om det, jf. § 17, stk. 1, 2. pkt. Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal orientere forældre til undervisningspligtige elever om skolens værdigrundlag, jf. § 17, stk. 1, 3. pkt.

Efter lovforslaget skal en skole foretage en evaluering af sin virksomhed i forhold til skolens værdigrundlag mindst hvert andet år.

Det foreslås desuden, at højskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler også skal offentliggøre skolernes værdigrundlag på internettet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 13, og bemærkningerne hertil.

2.8. Offentliggørelse af årsplaner og indholdsplaner på internettet

Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der optager undervisningspligtige elever, skal offentliggøre deres indholdsplaner på skolens hjemmeside på internettet, jf. § 2, stk. 8, i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler). Der er ikke pligt til at offentliggøre årsplanen på internettet.

Skolernes årsplan og indholdsplaner indeholder væsentlige oplysninger for elever og deres forældre. Det foreslås, at højskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal offentliggøre skolens årsplan på deres hjemmeside på internettet. Der ved bliver det muligt for interesserede at orientere sig om terminerne for skolens kurser. Det foreslås desuden præciseret, at efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler generelt skal offentliggøre deres indholdsplaner på deres hjemmeside på internettet. Det medfører, at f.eks. elevernes forældre løbende kan orientere sig om undervisning og øvrige indhold på det igangværende kursus.

Indholdsplaner skal være udarbejdet senest når et kursus påbegyndes, jf. § 22, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 703 af 30. juni 2008 om tilskud m.v. til folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), dvs. samme dag som eleverne ankommer. En offentliggørelse af indholdsplaner har derfor størst betydning på længerevarende kurser, hvis udvikling løbende kan følges på internettet. På folkehøjskoler, som har mange korte kurser, kan en offentliggørelse af indholdsplanerne på nettet blive opfattet som en unødvendig administrativ byrde. Det foreslås derfor, at folkehøjskolerne er undtaget fra kravet om at offentliggøre deres indholdsplaner på deres hjemmeside på internettet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 14, og bemærkningerne hertil.

2.9. Tilskud til elever fra nye EU-lande på folkehøjskoler

Efter § 27 a i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) ydede staten i 2004 til og med 2007 tilskud til folkehøjskoler til hel eller delvis dækning af deltagerbetalingen på kurser af mindst 12 ugers varighed for elever, der var statsborgere og havde fast bopæl i et af nedenstående lande. Kravet til egenbetalingens omfang i § 11, stk. 4, i lov om frie kostskoler fandt ikke anvendelse for denne elevgruppes egenbetaling.

Tilskuddet blev givet til elever fra følgende lande: Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn.

CIRIUS, der er en styrelse under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, og som har til formål at styrke internationaliseringen af de danske uddannelser, har evalueret ordningen positivt og har anbefalet, at ordningen fortsætter. Med lovforslaget forlænges tilskuddet derfor til og med 2012 og udvides til også at omfatte Bulgarien og Rumænien. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 18, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner.

4. Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre-udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 1, stk. 4)

Det foreslås, at § 1, stk. 4, 2. pkt., ikke gælder elever på husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, som følger prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning, jf. § 1 a. Dette medfører, at kravet om, at husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf skal have en fremtrædende plads i undervisningen og mindst udgøre 1/3 af den samlede undervisningstid for den enkelte elev, ikke gælder for disse elever. For disse elever gælder reglerne i lovens § 1 a.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Høring

Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Efterskoleforeningen, Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler, Frie kostskolers fællesråd, Private gymnasier og studenterkurser, Gymnasieskolernes Rektorforening, Gymnasieskolernes Lærerforening, Foreningen af studenterkursusrektorer, Frie Grundskolers Fællesråd, Dansk Friskoleforening, Frie Skolers Lærerforening, Rigsrevisionen og KL.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, og til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 2 (§ 1 a, stk. 2, 2. pkt.)

Det foreslås, at en elev på en husholdningsskole eller håndarbejdsskole, der som en del af skolens kursus følger prøveforberedende eller kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning, skal have mindst syv timers husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf pr. uge. Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af lovens § 1, stk. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Forslaget vil gøre det enklere for husholdningsskolerne og håndarbejdsskolerne at planlægge undervisningen, da skolerne har et fast timetal at planlægge ud fra i stedet for, at husholdnings- eller håndarbejdsfag

eller en kombination heraf skal udgøre mindst 1/3 af den samlede undervisningstid for den enkelte elev.

Hvis en elev f.eks. har 15 timers undervisning om ugen på en husholdningsskole og 15 timers undervisning om ugen efter anden lovgivning, skal eleven i henhold til den foreslåede ændring af § 1 a, stk. 2, have følgende undervisning på husholdningsskolen: 11 timers undervisning om ugen af bred almen karakter og syv timers husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf om ugen.

Husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf kan samtidig have bred almen karakter og dermed medregnes i kravet om 11 timers undervisning af bred almen karakter.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, og til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 3 (§ 2, stk. 8)

Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 14.

Til nr. 4 (§ 2 a, 4. pkt.)

Forslaget ensarter lovens formuleringer om offentliggørelse på skolernes hjemmesider. Bestemmelsen medfører ingen ændringer i gældende ret.

Til nr. 5 (§ 6, stk. 1, nr. 4)

Det foreslås, at de frie kostskoler fremover hovedsageligt (mod tidligere altid) skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed. Kostskoleformen er karakteristisk ved, at skolen danner ramme om samvær mellem elever, lærere, forstander og øvrige ansatte, også uden for undervisningstiden. Skoleformen styrkes derfor, når skolen har fælles kostforplejning, fælles passende opholdsareal, og når der bor en forstander og en lærer på skolen.

Forslaget indebærer, at kravet om geografisk og bygningsmæssig enhed for frie kostskoler modificeres, så en mindre del af en skoles undervisningsfaciliteter kan ligge uden for den geografiske og bygningsmæssige enhed. Kernefaciliteterne skal fortsat udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed. Ved kernefaciliteter forstås bygninger, der indeholder elevværelser, forstander- og lærerbolig, kostforplejnings- og opholdsarealer samt egnede og tilstrækkelige undervisningsfaciliteter.

Forslaget indebærer, at enkelte særlige undervisningsfaciliteter kan ligge uden for den geografiske og bygningsmæssige enhed. Disse særlige undervisningsfaciliteter skal ligge i en afstand fra kernefaciliteterne, så de kan anvendes i den daglige undervisning, og uden at en større del af skoledagen medgår til

transport. Ved særlige undervisningsfaciliteter forstås undervisningsfaciliteter, der ligger ud over, hvad der i forhold til skolens elevkapacitet er egnet og tilstrækkeligt.

Forslaget indebærer desuden, at den geografiske og bygningsmæssige enhed i visse tilfælde kan adskilles matrikulært af en mindre vej. Dette forudsætter, at kostskolemiljøet fortsat kan fastholdes. Om kostskolemiljøet kan fastholdes vil bl.a. afhænge af de trafikale forhold. Det skal være enkelt, trygt og sikkert at færdes inden for den geografiske og bygningsmæssige enhed.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.

Til nr. 6 (§ 6, stk. 2)

Det foreslås, at en fri kostskole, der er berettiget til tilskud, uanset at den har bygninger og arealer, der ligger uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, kan erhverve nye bygninger og arealer uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed til afløsning af gamle bygninger og arealer uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed.

Med ændringen, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 5, vil en fri kostskole kunne erhverve bygninger og arealer til enkelte særlige undervisningsfaciliteter uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed. Ved den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. 6, vil en fri kostskole, der er berettiget til tilskud, uanset at den har bygninger og arealer, der ligger uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, yderligere kunne erhverve bygninger og arealer uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, hvis de nye bygninger og arealer erhverves til afløsning for bygninger og arealer, der ligger uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed. Det er derudover en betingelse, at de nye bygninger og arealer afstandsmæssigt ligger tættere på skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, end de bygninger og arealer de afløser.

Denne bestemmelse er relevant for de skoler, der er godkendt før den 1. januar 1994, og dermed har bevarret retten til tilskud med den daværende geografiske beliggenhed. Disse skoler vil gradvist kunne komme nærmere en opfyldelse af kravet om geografisk og bygningsmæssig enhed. Kravet om geografisk og bygningsmæssig enhed vil desuden ikke være til hinder for en udvikling af skolerne, der medfører en forbedring af den geografiske og bygningsmæssige sammenhæng.

Ved fastlæggelse af, hvad der udgør skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, skal der lægges

F. t. l. vedr. folkehøjskoler m.v.

vægt på placeringen af skolens kernefaciliteter, som defineret i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 5.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.

Til nr. 7 (§ 6, stk. 3, 1. pkt.)

Det foreslås, at fristen for ansøgning om godkendelse til tilskud ændres fra 12 måneder til 10 måneder før, den tilskudsberettigende skolevirksomhed ønskes påbegyndt.

Ved ansøgning om godkendelse til tilskud skal en skole bl.a. have truffet endelig beslutning om skolens profil, undervisningens karakter og skolens beliggenhed. Der skal desuden indsendes en del materiale med ansøgningen. Ansøgningen afvises, hvis der er mangler ved det indsendte materiale, der ikke er af uvæsentlig karakter. De fleste skoler ønsker at starte tilskudsberettigende skolevirksomhed pr. 1. august. Indsendelse af ansøgning om godkendelse til tilskud falder med den nuværende frist sammen med sommerferieperioden. Dette kan medføre en forsinkelse i ministeriets tilbagemelding på ansøgningerne, hvilket er u hensigtsmæssigt. Ved at ændre fristen fra 12 til 10 måneder undgås dette sammenfald.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.

Til nr. 8 (§ 6, stk. 4)

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af lovforslagets § 1, nr. 6.

Til nr. 9 (§ 12 b)

Forslaget indebærer, at undervisningsministeren kan godkende, at institutioner omfattet af denne lov, kan varetage flere former for skole- og undervisningsvirksomhed efter denne lov. Forslaget indebærer endvidere, at undervisningsministeren kan godkende, at institutioner omfattet af denne lov også kan varetage skole- og undervisningsvirksomhed som fri grundskole, privat gymnasieskole og privat hf-kursus. En institution, der varetager flere former for skole- og undervisningsvirksomhed kaldes en kombineret institution.

Godkendelse af kombinerede institutioner kræver efter den foreslåede bestemmelse, at institutionen opfylder betingelserne i lovgivningen for at varetage sådan virksomhed, og at institutionens værdigrundlag kan berettige en sådan kombination. En kombineret institution er én institution med én bestyrelse, én vedtægt og én daglig pædagogisk leder.

Kombinerede institutioner skal som hidtil opfylde lovgivningens krav til den pågældende skoleform for at opnå statstilskud. Det gælder bl.a. skoleformens formålsbestemmelse, elevtalskrav, alderskrav, krav til

kursuslængde og lokaleindretning. Hvis en eksisterende fri grundskole for eksempel ønsker at blive udvidet med en efterskole, skal ansøgningsfristen for efterskoler, der søger om godkendelse til tilskud, overholdes.

De fælles lovkrav til skolerne, som f.eks. uafhængighedskravet, krav vedrørende geografisk og bygningsmæssig sammenhæng og krav om anbringelse af midler gælder ligeledes for den samlede institution.

For en institution, der er en kombination af en fri kostskole og en fri grundskole/privat gymnasieskole/hf-kursus, gælder kravet i § 6, stk. 1, nr. 4, i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) om, at kernebygningerne for den samlede institution skal ligge inden for en geografisk og bygningsmæssig enhed. Særlige undervisningsfaciliteter til den frie kostskole kan efter den i lovforslagets § 1, nr. 5, foreslåede ændring af § 6, stk. 1, nr. 4, i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) ligge i en afstand fra kernefaciliteterne, så de uden ulempe kan anvendes i den daglige undervisning. En fri grundskole-/privat gymnasieskoleafdelingen kan have bygninger i en rimelig gåafstand fra kernebygningerne, jf. § 5, stk. 4, i lov om friskoler og private grundskoler m.v. og § 2, stk. 2, i lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser).

Et initiativ til at oprette en kombineret institution skal være taget af skolens skolekreds eller repræsentantskab. Skolen kan f.eks. ikke overtage et skoleinitiativ fra en anden skolekreds eller et andet repræsentantskab.

Efter forslaget får undervisningsministeren desuden bemyndigelse til at fastsætte regler om kombinerede institutioner, herunder regler om oprettelse, ansøgning om godkendelse til tilskud, bygningsforhold (krav vedrørende arealer og lokaler), vedtægter, tilskud og regnskabsforhold. Reglerne skal bl.a. afklare tvivlsspørgsmål ved kombinationer omfattet af forskellige institutionslove.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.4.

Til nr. 10 (§ 13, stk. 1, nr. 3 og 4)

Efter lovforslaget skal elever på efterskoler have afsluttet 8 års skolegang, 7. klasse eller være fyldt 14 år, og elever på husholdningsskoler eller håndarbejdsskoler have afsluttet 10 års skolegang, 9. klasse eller være fyldt 16 år for at være tilskudsudløsende. Forslaget indebærer, at en elev, der har sprunget en eller flere klasser over, også kan medregnes i årselevtallet på en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole,

hvis eleven har afsluttet henholdsvis 7. eller 9. klasse. Elever, der har sprunget en eller flere klasser over, er af den skole, de tidligere har gået på, blevet vurderet til at være så modne og fagligt dygtige, at de kan deltage i undervisningen på et højere klassetrin. Sådanne elever må derfor forventes at kunne indgå som elever på en efterskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole på linje med elever, der ikke har sprunget en klasse over. Forslaget er i overensstemmelse med praksis på området.

Lov nr. 388 af 26. maj 2008 ændrer § 13, stk. 1, nr. 3 og 4, i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) som en konsekvens af udvidelsen af undervisningspligten fra ni til 10 år, idet børnehaveklassen fremover skal omfattes af de undervisningspligtige klassetrin. Lov nr. 388 af 26. maj 2008 træder i kraft den 1. august 2009, dvs. på samme tidspunkt som det foreslås, at dette lovforslag skal træde i kraft. Af hensyn til overskueligheden er § 13, stk. 1, nr. 3 og 4, nyaffattet i dette lovforslag, så ændringen som følge af lov nr. 388 af 26. maj 2008 er indarbejdet. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.5.

Til nr. 11 (§ 13, stk. 2)

Det foreslås, at elever, som på kombinerede institutioner udløser statstilskud efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. eller lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseksamen (hf-kurser), ikke samtidig kan udløse statstilskud efter lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) på den kombinerede institution. Den kombinerede institution kan vælge, at eleven i stedet skal udløse statstilskud efter lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

Forslaget indebærer, at det ikke er muligt for en kombineret institution at få tilskud for samme elev to gange i et skoleår. Når en elev flytter fra en fri grundskole- eller privat gymnasieafdeling til en fri kostskoleafdeling på en kombineret institution, kan institutionen vælge at få fri kostskoletilskud i stedet for fri grundskole-/privat gymnasietilskud for eleven. Fri grundskole-/privat gymnasietilskud, som vedrører disse resterende uger af skoleåret, modregnes derefter i det tilskud, eleven udløser på den fri kostskoleafdeling.

Lovforslaget begrænser ikke mulighederne for at udbyde introduktionskurser og brobygningsforløb i henhold til lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv, jf. lovbekendtgørelse nr. 770 af 27. juni

2007. Forslaget er f.eks. ikke til hinder for, at en elev på en efterskoleafdeling på en kombineret institution kan udløse brobygningstilskud på en gymnasieafdeling på den samme institution, da brobygningstilskudet har hjemmel i § 10 f, stk. 1, i lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv. Introduktionskurser og brobygning er særlige vejlednings- og undervisningsforløb, som skal give eleverne bedre mulighed for og motivation til at vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.6.

Til nr. 12 (§ 15, stk. 2, 1. pkt., og § 16, stk. 2, 3. pkt.)

Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 10.

Til nr. 13 (§ 17, stk. 1)

Skolernes værdigrundlag er en væsentlig oplysning for elever og deres forældre. Efter de nuværende bestemmelser skal skolerne oplyse deres værdigrundlag til enhver, der beder om det. Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal orientere forældre til undervisningspligtige elever om skolens værdigrundlag. Det foreslås præciseret, at højskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler generelt skal offentliggøre værdigrundlag på deres hjemmeside på internettet. Forslaget er i overensstemmelse med, hvad der allerede gælder for frie grundskoler, jf. § 5, stk. 9, i lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Det foreslås, at kravet om årlige evalueringer af skolens virksomhed i forhold til værdigrundlaget ændres til evalueringer hvert andet år.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.7.

Til nr. 14 (§ 17, stk. 2)

Det foreslås, at højskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal offentliggøre skolens årsplan på deres hjemmeside på internettet. Det foreslås desuden, at efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler generelt skal offentliggøre deres indholdsplaner på deres hjemmeside på internettet.

Derved bliver det muligt for interesserede at orientere sig om terminerne for skolens kurser. Det medfører, at f.eks. elevernes forældre løbende kan orientere sig om undervisning og øvrige indhold på det igangværende kursus. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.8.

Til nr. 15 (§ 18, stk. 2)

Der er tale om en sproglig justering af den gældende bestemmelse som følge af ændringen i lovforslagets § 1, nr. 8. Justeringen indebærer ikke ændringer i gældende ret.

Til nr. 16 (Overskriften til § 22)

Overskriften til § 22 foreslås ophævet, da der er tale om en forglemmelse i forbindelse med lovforslag nr. L 171 fremsat den 28. februar 2007 (jf. Folketingstidende 2007-2008, Tillæg A, side 5898).

§ 22 og § 23 omhandler ikke længere tillægstakster, men taxametertilskud til husholdningsskoler, håndarbejdsskoler og efterskoler, hvorfor det foreslås, at overskriften til § 22 ophæves.

Til nr. 17 (§ 25 a)

§ 25 a foreslås ophævet, da bestemmelsen efter sit indhold har udtømt sin virkning.

Til nr. 18 (§ 27 a, stk. 1 og 2)

Den nye formulering af § 27 a, stk. 1, medfører en forlængelse af højskolepuljen til elever fra nye EU medlemslande. Ordningen indebærer, at staten i perioden 2008 – 2012, som i perioden 2004 – 2007, yder tilskud til folkehøjskoler til hel eller delvis dækning af deltagerbetaling for elever, der er statsborgere og har fast bopæl i nye EU medlemsstater. Højskolepuljen til elever fra nye EU medlemslande gjaldt tidligere elever fra Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn. Med forslaget udvides landekredsen med Rumænien og Bulgarien, der siden 1. januar 2007 har været medlemmer af EU.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.9.

Til nr. 19 (§ 41, stk. 1, 2. pkt.)

Da den fri ungdomsuddannelse er afskaffet, foreslås henvisningen hertil at udgå af § 41, stk. 1, 2. pkt.

*Til § 2**Til nr. 1 (§ 5 a)*

Forslaget indebærer, at undervisningsministeren kan godkende, at institutioner omfattet af denne lov også kan varetage skole- og undervisningsvirksomhed som fri kostskole, privat gymnasieskole og privat hf-kursus. En institution, der varetager flere former for skole- og undervisningsvirksomhed kaldes en kombineret institution.

Efter forslaget får undervisningsministeren desuden bemyndigelse til at fastsætte regler om kombinerede

institutioner, herunder regler om oprettelse, ansøgning om godkendelse til tilskud, bygningsforhold (krav vedrørende arealer og lokaler), vedtægter, tilskud og regnskabsforhold. Reglerne skal bl.a. afklare tvivlsspørgsmål ved kombinationer omfattet af forskellige institutionslove.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 9, og lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.4.

Til nr. 2 (§ 18, stk. 2)

Der er tale om en ændret formulering af gældende bestemmelse som følge af lovforslagets § 2, nr. 1.

Til nr. 3 (§ 22 med tilhørende overskrift)

Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 2, nr. 1.

*Til § 3**Til nr. 1 (§ 3)*

Forslaget indebærer, at undervisningsministeren kan godkende, at institutioner omfattet af denne lov, kan varetage flere former for skole- og undervisningsvirksomhed efter denne lov. Forslaget indebærer endvidere, at undervisningsministeren kan godkende, at institutioner omfattet af denne lov også kan varetage skole- og undervisningsvirksomhed som fri kostskole og fri grundskole. En institution, der varetager flere former for skole- og undervisningsvirksomhed kaldes en kombineret institution.

Efter forslaget får undervisningsministeren desuden bemyndigelse til at fastsætte regler om kombinerede institutioner, herunder regler om oprettelse, ansøgning om godkendelse til tilskud, bygningsforhold (krav vedrørende arealer og lokaler), vedtægter, tilskud og regnskabsforhold. Reglerne skal bl.a. afklare tvivlsspørgsmål ved kombinationer omfattet af forskellige institutionslove.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 9, og lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.4.

Til nr. 2 (§ 16, stk. 2)

Der er tale om en ændret formulering af gældende bestemmelse som følge af ændringen i forslaget § 3, nr. 1.

Til nr. 3 (§ 21)

Forslaget er en konsekvens af ændringen i forslaget § 3, nr. 1.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. august 2009.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 1. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Husholdningsskoler og håndarbejdsskoler tilbyder unge og voksne elever kurser efter stk. 1. Husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf skal have en fremtrædende plads i undervisningen og mindst udgøre 1/3 af den samlede undervisningstid for den enkelte elev. Husholdningsskoler kan tilbyde uddannelser inden for husholdningsfag. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom.

§ 1 a. ---

Stk. 2. Den undervisning, som en folkehøjskole, husholdningsskole eller håndarbejdsskole skal give til en elev, der følger den i stk. 1 nævnte undervisning, skal mindst udgøre 15 timer pr. uge, hvoraf mindst 11 timer skal være undervisning af bred almen karakter.

Stk. 3. ---

§ 2. ---

Stk. 2-7. ---

Stk. 8. Skolen skal offentliggøre sine indholdsplaner og resultatet af evaluering og opfølgningsplan på skolens hjemmeside på internettet.

Stk. 9-10. ---

I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), jf. lovbekendtgørelse nr. 785 af 18. juli 2008, som ændret ved § 2 i lov nr. 388 af 26. maj 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 4, indsættes efter 2. pkt.:

»2. pkt. gælder dog ikke elever på husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, som følger prøveforberedende og kompetencegivende undervisning efter anden lovgivning, jf. § 1 a.«

2. I § 1 a, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»På husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal mindst 7 timer pr. uge være husholdnings- eller håndarbejdsfag eller en kombination heraf.«

3. I § 2, stk. 8, udgår »sine indholdsplaner og«.

Gældende formulering

§ 2 a. På kurser af mindst 12 ugers varighed på folkehøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal skolen vejlede eleverne om valg af uddannelse og erhverv med henblik på at medvirke til og understøtte elevernes afklaring herom. Skolen skal offentliggøre sin strategi for vejledningsindsatsen. Ved annoncering af kursusvirksomheden skal skolen oplyse, at vejledningstilbuddet er en del af kursusindholdet. Har skolen en hjemmeside på internettet, skal skolen på sin hjemmeside redegøre for, hvordan vejledningsindsatsen udøves.

§ 6. ---

1-3) ---

4) Skolen skal råde over egnede og tilstrækkelige elevværelser, forstander- og lærerbolig, kostforplejnings- og opholdsarealer, undervisningslokaler og udstyr samt udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed.

5-6) ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Fristen for indsendelse af ansøgning med henblik på at blive godkendt til tilskud er 12 måneder, før den tilskudsberettigende virksomhed ønskes påbegyndt. En skole, der i 2 efter hinanden følgende finansår ikke har oppebåret tilskud, skal søge om godkendelse til tilskud efter 1. pkt.

Lovforslaget

4. § 2 a, 4. pkt., affattes således:

»På skolens hjemmeside på internettet skal offentliggøres en redegørelse for, hvordan vejledningsindsatsen udøves.«

5. I § 6, stk. 1, nr. 4, ændres »udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed« til: »hovedsageligt udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed, jf. dog stk. 2«.

6. I § 6 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. En fri kostskole, der er berettiget til tilskud, uanset at den har bygninger og arealer, der ligger uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, kan erhverve nye bygninger og arealer uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed. Det er dog en betingelse, at de nye bygninger og arealer erhverves til afløsning for bygninger og arealer, der ligger uden for skolens geografiske og bygningsmæssige enhed. Det er endvidere en betingelse, at de nye bygninger og arealer afstandsmæssigt ligger tættere på skolens geografiske og bygningsmæssige enhed, end de bygninger og arealer de afløser.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

7. I § 6, stk. 3, 1. pkt., som bliver stk. 4, 1. pkt., ændres »12 måneder« til: »10 måneder«.

Gældende formulering

Stk. 4. Ministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne i stk. 1, herunder om tidsfrister for indsendelse af vedtægter, der skal ændres, om oplysningspligt og om fremgangsmåden ved ansøgning fra nye skoler, som ønsker at blive godkendt til tilskud efter denne lov, og fra skoler, som ønsker at generhverve tilskudsgodkendelsen, jf. stk. 3, 2. pkt. og § 48.

§ 13. ---

1-2) ---

- 3) Elever på efterskoler skal have afsluttet 7 års skolegang eller være fyldt 14 år. Elever, der er fyldt 18 år, kan i særlige tilfælde medregnes efter regler fastsat af ministeren.
- 4) Elever på husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal have afsluttet 9 års skolegang eller være fyldt 16 år.

*Stk. 2-3. ---**Lovforslaget*

8. I § 6, *stk. 4*, som bliver § 6, *stk. 5*, ændres »jf. stk. 3, 2. pkt.« til: »jf. stk. 4, 2. pkt.«.

9. Efter § 12 a indsættes i *kapitel 2*:

»§ 12 b. Undervisningsministeren kan godkende, at en institution omfattet af denne lov kan varetage flere former for skole- og undervisningsvirksomhed efter denne lov, kombineret institution. Ministeren kan endvidere godkende, at en institution omfattet af denne lov også varetager skole- og undervisningsvirksomhed som fri grundskole, privat gymnasieskole og privat hf-kursus, kombineret institution. Godkendelse af en kombineret institution er betinget af, at institutionen opfylder betingelserne i lovgivningen for at varetage sådan virksomhed, og at institutionens værdigrundlag kan berettigte kombinationen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om kombinerede institutioner efter stk. 1, herunder om godkendelse til tilskud, krav vedrørende bygningsforhold, vedtægter og tilskud.«

10. § 13, *stk. 1, nr. 3 og 4*, affattes således:

- »3) Elever på efterskoler skal have afsluttet 8 års skolegang, 7. klasse eller være fyldt 14 år. Elever, der er fyldt 18 år, kan i særlige tilfælde medregnes efter regler fastsat af undervisningsministeren.
- 4) Elever på husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal have afsluttet 10 års skolegang, 9. klasse eller være fyldt 16 år.«

11. I § 13 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Elever, som på kombinerede institutioner, jf. § 12 b, udløser statstilskud efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. eller lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser), kan ikke samtidig udløse statstilskud efter denne lov på den kombinerede institution. Den kombinerede institution kan vælge, at eleven i stedet skal udløse statstilskud efter denne lov.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

*Gældende formulering***§ 15. ---**

Stk. 2. Kurset skal være åbent for alle, der opfylder betingelserne i § 13, stk. 1 og 2. Deltagelse i et kursus kan dog gøres betinget af højere alder, men ikke af bestemte kundskaber, uddannelser, stillinger, erhverv eller ansættelsesforhold i en virksomhed og lign. eller af medlemskab af bestemte foreninger eller organisationer.

§ 16. ---

Stk. 2. Hvert kursus skal gennemføres med mindst 8 elever, der deltager i hele kurset. I hver kursusuge skal der være mindst 12 elever. Eleverne skal opfylde betingelserne i § 13, stk. 1 og 2.

Stk. 3-4. ---

§ 17. Skolen formulerer skolens værdigrundlag, som indskrives i skolens vedtægter. Skolen skal oplyse sit værdigrundlag til enhver, der beder om det. Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal orientere forældre til undervisningspligtige elever om skolens værdigrundlag ved tilmeldingen til skolen. Bestyrelsen skal tilrettelægge en plan for skolens årlige evaluering af dens virksomhed i forhold til værdigrundlaget.

Stk. 2. Bestyrelsen godkender årligt en plan for skolens kursusvirksomhed (årsplanen) og en plan for indholdet af det enkelte kursus (indholdsplanen). Bestyrelsen kan bemyndige forstanderen til at godkende indholdsplanen.

Stk. 3-4. ---

§ 18. ---

Stk. 2. En institution, der består både af en fri kostskole og en fri grundskole, et privat gymnasium eller et privat hf-kursus, disponerer frit over tilskud, som den i medfør af lovene for de enkelte skoleformer kan anvende frit under ét, idet formålene med disse forudsættes opfyldt.

Stk. 3. ---

Lovforslaget

12. I § 15, stk. 2, 1. pkt., og § 16, stk. 2, 3. pkt., ændres »§ 13, stk. 1 og 2« til: »§ 13, stk. 1-3«.

13. § 17, stk. 1, affattes således:

»Skolen formulerer sit værdigrundlag, som indskrives i skolens vedtægt. Skolen skal oplyse sit værdigrundlag til enhver, som beder om det, og offentliggøre værdigrundlaget på sin hjemmeside på internettet. Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal orientere forældre til undervisningspligtige elever om skolens værdigrundlag ved tilmelding til skolen. Bestyrelsen skal udarbejde en plan for skolens evaluering af skolens virksomhed i forhold til værdigrundlaget. Skolen skal foretage denne evaluering mindst hvert andet år.«

14. I § 17, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

»Skolen skal offentliggøre sin årsplan på skolens hjemmeside på internettet. En efterskole, husholdningsskole og håndarbejdsskole skal tilige offentliggøre sine indholdsplaner på skolens hjemmeside på internettet.«

15. § 18, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. En kombineret institution, jf. § 12 b, disponerer frit ved anvendelsen af det samlede tilskud i medfør af lovene for de enkelte skoleformer, idet formålene med tilskuddene forudsættes opfyldt.«

*Gældende formulering**Tillægstakster*

§ 25 a. Staten yder i 2003 tilskud til efterskoler med henblik på en sygdomsforebyggende og sundhedsfremmende indsats over for særlige grupper af elever. Staten yder endvidere tilskud med henblik på forbedring af kvaliteten i specialundervisningen.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om ydelse af tilskud efter stk. 1.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan bemyndige skoleformens forening til at administrere og fordele tilskud efter denne bestemmelse. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om foreningens administration af ordningen, herunder om fastsættelse af ansøgningsfrist, regnskabsaflæggelse og revision, samt om at lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven finder anvendelse på foreningens administration af tilskuddene.

§ 27 a. Staten yder i 2004 til og med 2007 til folkehøjskoler tilskud til hel eller delvis dækning af deltagerbetalingen for elever, der er statsborgere og har fast bopæl i de lande, der er nævnt i stk. 2, på kurser af mindst 12 ugers varighed. Kravet til egenbetalingens omfang i § 11, stk. 4, finder ikke anvendelse for denne elevgruppes egenbetaling.

Stk. 2. Tilskuddet ydes til elever fra følgende lande: Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn.

Stk. 3-5. ---

§ 41. Kommunalbestyrelsen i bopælskommunen, jf. § 40, betaler bidrag til staten for elever, der den 5. september i kalenderåret før bidragsopkrævningen er under 18 år og som elev på en efterskole opfylder betingelserne for at få statslig elevstøtte, jf. § 30, stk. 1, og som elev på en husholdningsskole eller en håndarbejdsskole vil opfylde de samme elevstøttebetingelser. Bidrag efter 1. pkt. betales ikke for elever under uddannelse til køkkenleder eller køkkenassistent eller elever på den fri ungdomsuddannelse eller på en erhvervsgrunduddannelse. Bidraget fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. ---

Lovforslaget

16. Overskriften til § 22 ophæves.

17. § 25 a ophæves.

18. § 27 a, stk. 1 og 2, affattes således:

»Staten yder i 2008 til og med 2012 til folkehøjskoler tilskud til hel eller delvis dækning af deltagerbetalingen på kurser af mindst 12 ugers varighed for elever, der er statsborgere og har fast bopæl i et af de lande, der er nævnt i stk. 2. Kravet til egenbetalingens omfang i § 11, stk. 4, finder ikke anvendelse for denne elevgruppes egenbetaling.

Stk. 2. Tilskuddet ydes til elever fra følgende lande: Bulgarien, Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn.«

19. I § 41, stk. 1, 2. pkt., udgår »på den fri ungdomsuddannelse eller«.

*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 2**

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 962 af 26. september 2008, som ændret ved § 1 i lov nr. 388 af 26. maj 2008, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Undervisningsministeren kan godkende, at en institution omfattet af denne lov også varetager skole- og undervisningsvirksomhed som fri kostskole, privat gymnasieskole og privat hf-kursus, kombineret institution. Godkendelse af en kombineret institution er betinget af, at institutionen opfylder betingelserne i lovgivningen for at varetage sådan virksomhed, og at institutionens værdigrundlag kan berettige kombinationen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om kombinerede institutioner efter stk. 1, herunder om godkendelse til tilskud, krav vedrørende bygningsforhold, vedtægter og tilskud.«

2. § 18, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. En kombineret institution, jf. § 5 a, disponerer frit ved anvendelsen af det samlede tilskud i medfør af lovene for de enkelte skoleformer, idet formålene med tilskuddene forudsættes opfyldt.«

3. § 22 med tilhørende overskrift ophæves.**§ 18. ---**

Stk. 2. En institution, der består både af en fri grundskole og et privat gymnasium, et privat hf-kursus eller en fri kostskole, disponerer frit over tilskud, som den i medfør af lovene for de enkelte skoleformer kan anvende frit under ét, idet formålene med disse forudsættes opfyldt.

Stk. 3-7. ---

Tilskud til kombinerede skoler

§ 22. Undervisningsministeren kan fastsætte særlige regler om tilskud til institutioner, som består både af en fri grundskole og en fri kostskole, en privat gymnasieskole eller et privat hf-kursus.

§ 3

I lov nr. 574 af 9. juni 2006 om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser), som ændret ved § 2 i lov nr. 543 af 17. juni 2008 foretages følgende ændringer:

Gældende formulering

§ 3. Til gymnasieskoler kan være knyttet en grundskoleafdeling, der tilbyder undervisning efter bestemmelserne i lov om friskoler og private grundskoler m.v., en hf-afdeling, der tilbyder undervisning efter bestemmelserne i hf-loven, og en efterskole, der tilbyder undervisning efter bestemmelserne i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler). En grundskoleafdeling skal omfatte 8. og 9. klassetrin og kan i sammenhæng hermed omfatte andre klassetrin. Gymnasieskolen og grundskoleafdelingen, hf-afdelingen eller efterskolen skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige dette krav.

§ 16. ---

Stk. 2. En institution, der består både af et privat gymnasium og en fri grundskole, et privat hf-kursus eller en fri kostskole, disponerer frit over tilskud, som den i medfør af lovene for de enkelte skoleformer kan anvende frit under ét, idet formålene med disse forudsættes opfyldt. Det samme gælder for en institution, der består af et privat studenterkursus og et privat hf-kursus eller en fri grundskole.

Stk. 3-6. ---

§ 21. Undervisningsministeren kan fastsætte særlige regler om tilskud til institutioner, som består af både en privat gymnasieskole og et privat kursus, en privat kostafdeling, en fri kostskole eller en fri grundskole.

*Lovforslaget***1. § 3 affattes således:**

»§ 3. Undervisningsministeren kan godkende, at en institution omfattet af denne lov kan varetage flere former for skole- og undervisningsvirksomhed efter denne lov, kombineret institution. Ministeren kan endvidere godkende, at en institution omfattet af denne lov også varetager skole- og undervisningsvirksomhed som fri kostskole og fri grundskole, kombineret institution. Godkendelse af en kombineret institution er betinget af, at institutionen opfylder betingelserne i lovgivningen for at varetage sådan virksomhed, og at institutionens værdigrundlag kan berettiggende kombinationen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om kombinerede institutioner efter stk. 1, herunder om godkendelse til tilskud, krav vedrørende bygningsforhold, vedtægter og tilskud.«

2. § 16, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. En kombineret institution, jf. § 3, disponerer frit ved anvendelsen af det samlede tilskud i medfør af lovene for de enkelte skoleformer, idet formålene med tilskuddene forudsættes opfyldt.«

3. § 21 ophæves.**§ 4**

Loven træder i kraft den 1. august 2009.

Til lovforslag nr. L 50. Skriftlig fremsættelse (31. oktober 2008)

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) og forskellige andre love (Forenklinger af geografisk og bygningsmæssig sammenhæng, kombinerede institutioner, ansøgning om godkendelse til tilskud m.v.)

(Lovforslag nr. L 50).

Med lovforslaget tilsigtes forenkling, modernisering og præcisering af gældende regler for de frie kostskoler. Forslaget indeholder for frie kostskolers vedkommende bl.a. en modificering af kravet om geografisk og bygningsmæssig enhed, en forkortelse af fristen for ansøgning om godkendelse til tilskud, en hjemmel til administrativ regulering af kombinerede institutioner og en reducere af kravet om evaluering i forhold til skolernes værdigrundlag.

Det foreslås, at de frie kostskoler fremover hovedsageligt (mod tidligere altid) skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed. Forslaget indebærer, at kravet om geografisk og bygningsmæssig enhed for frie kostskoler modificeres, så en mindre del af en skoles undervisningsfaciliteter kan ligge uden for den geografiske og bygningsmæssige enhed. Kernefaciliteterne skal fortsat udgøre en geografisk og bygningsmæssig

enhed. Ved kernefaciliteter forstås bygninger, der indeholder elevværelser, forstander- og lærerbolig, kostforplejnings- og opholdsarealer samt egnede og tilstrækkelige undervisningsfaciliteter.

Lovforslaget vil medføre, at fristen for indsendelse af ansøgning om godkendelse til tilskud ændres fra 12 til 10 måneder, før den tilskudsberettigende virksomhed ønskes påbegyndt.

Derudover forlænger lovforslaget tilskuddet til folkehøjskoler til hel eller delvis dækning af deltagerbetalingen for elever fra nye EU medlemslande. Fra 2003 blev tilskuddet givet til elever fra følgende lande: Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn. Med lovforslaget forlænges tilskuddet til og med 2012 og udvides til også at omfatte Bulgarien og Rumænien.

Forslaget indeholder desuden en hjemmel til administrativ regulering af kombinerede institutioner i lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser).

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. august 2009.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling